

536

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gerekçesini ekte sunduğumuz Büyük Menderes Havzası Kirliliğinin Araştırılması ve Çözüm Önerilerinin Belirlenmesi için Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzüğü'nün 104 ve 105' inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Prof. Dr. Metin Lütfi BAYDAR

Aydın Milletvekili

İhsan Erkes
İstanbul Kültür

Ali Sıhhiye
Cemalbeki Mv.

Vedat Ağca
Kibla Mv.

Ali Akın
İstanbul Kültür

Bulent Tazan
Aydın

Doğan Savaş
MREGE Mv.
Ankara

Dr. Şenol Türkmen
İstanbul

M. Serdar Soyman
Cemalbeki Mv.
MREGE

İhsan Ören
MREGE Mv.

Haluk Eğinç
MREGE Mv.
İST Mv.

Kadir Gökçe
İST Mv.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Kayın Kült 12207 Çetin	İzmir 16/1/2018	[Signature]
Hesur Aksoy	11A-2-A-R	[Signature]
Tokun GANDAP	Muşla	Tokun GANDAP
FATİH TUNAY	İSTANBUL	[Signature]
Kadir Sokut Dıpt	IST.	[Signature]
Ali Semirgeç	Göranterp	[Signature]
Ihsan Kalkavan	Samsun	[Signature]
M. Sevil Küllüoğlu Hayseri	İST.	[Signature]
[Signature]		[Signature]
Ebru Timur	ERDİ	[Signature]
Namık Hacıtoprak	Balıkesir	[Signature]
M. Sevil Küllüoğlu Hayseri	Hayseri	[Signature]
Ramis Topal	Anadys	[Signature]
Haydar Aksoy	Karacali	[Signature]
Ali Haydar ÖNER	Isparta	[Signature]
Celal Uzun	Amasya	[Signature]
Sahinhan	Giresun	[Signature]
Kasapcuoglu		[Signature]
Haluk Eyidoğan	IST.	[Signature]

GEREKÇE

Büyük Menderes Batı Anadolu'nun en büyük nehridir ve Ege denizine dökülmekte olup uzunluğu 560 km' dir. Afyon İli Dinar İlçesi yakınlarında Suçikan Mevkii'nde doğar. Işıklı ve Küf'i Çayları'nı biriktiren Işıklı Barajı'ndan çıkıp Çivril, Çal ve Baklan Ovaları'nı geçer ve Çal'ın doğusundan kuzeye dönerek ,Bekilli ve Güney İlçesi'ne doğru derin bir yatakta akar. Uşak 'tan gelen ve Menderes'in en büyük kollarından olan Banaz Çayı'nı da alarak, Sarayköy Ovası'na iner. Denizli hudutları içindeki Çürüksu ve Gökpınar Çayları ile beslenerek batı yönünde ilerler. Nazilli, Aydın ve Söke Ovaları'nı besleyip 560 km. uzunluğundaki yolculuğunu Söke İlçesi Dipburun Mevkii'nde Ege Denizi'ne dökülerek tamamlar. Toplam yağış alanı 11 852 km²'dir.

Havza'nın yukarı kısmında, Dinar, Sincanlı, Çardak Ovaları ve Denizli'de ki en geniş düzlük alanlar olan Çivril, Baklan ve Kaklık Ovaları bulunur. Havza'nın orta kısmında Sarayköy, Tavas Ovaları yer alırken, Büyük Menderes Ovası Havza'nın aşağı kısmındadır. Büyük Menderes Ovası da Aydın, Söke, Yenipazar, Koçarlı, Karpuzlu, Çerkez ve Çine Ovaları'nı kapsar. Havza'nın aşağı kısmında ise Balat Ovası yer almaktadır. Işık Gölü, Karagöl, Buldan Yayla Gölü, Karakuyu Sazlığı, Bafa ve Azap Gölü ile Büyük Menderes Deltası, Havzanın içinde yer alan sulak alanları oluşturmaktadır.

Büyük Menderes Havzası geçirdiği jeolojik evrim itibariyle deniz, tatlı su ve dağ gibi farklı oluşumlarla ev sahipliği yapar. Havza'nın çeşitli iklim koşullarına sahip olması zengin biyolojik çeşitliliği beraberinde getirir. Havza'daki koruma alanları, Dilek Yarımadası ve Büyük Menderes Deltası Milli Parkı, Honaz Dağı Milli Parkı, Bafa Gölü Tabiat Parkı, Akdağ Tabiat Parkı, Işıklı Gölü Sulak Alan Koruma Bölgesi, Afyon Sandıklı – Akdağ Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Denizli Çivril- Akdağ Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Karakuyu Sazlıkları Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Muğla Yılanlı Çakmak Yaban Hayatı Geliştirme Sahası ve Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi'dir.

Havza topraklarının tarımsal üretim yapılan Türkiye'nin tarımsal potansiyel bakımından önde gelen alanlarından olan Büyük Menderes Havzası, Denizli'den başlayarak Ege Denizi kıyılarına uzanan çok geniş ovaları kapsar. Bu ovalarda pamuk, sebze ve meyve üretimi yapılmaktadır

Büyük Menderes Nehri, yerleşim yerlerinden kaynaklanan evsel atık sular; sanayi kuruluşlarında oluşan endüstriyel atık sular; aşırı, zamansız ve yanlış kullanımı etkileriyle kirletilmektedir. Atık alıcı ve taşıyıcı ortamı olarak işlevini sürdüren Büyük Menderes'e, teknolojik, evsel ve kentsel atıkların deşarj edilmesi, milyonlarca yılda oluşan ekolojik dengelerin birkaç on yılda bozulması sonucunu getirmiştir. Denizli, Uşak ve Aydın illerinde, Büyük Menderes nehrine atık sularını arıtmadan savaklayan 20 tür endüstri kuruluşu mevcuttur. DSİ havza istatistiklerinde, Büyük Menderes Nehri Havzası'ndaki belediye sayısı 165 olarak verilmektedir. Bunlardan yalnızca altısında kanalizasyon şebekesi bulunmaktadır. Menderes

Havzasındaki kirliliğin boyutlarının tam olarak ortaya çıkarılarak çözüm önerilerinin tespit edilmesi sürdürülebilir tarımsal ekonomi ve çevre için önem arz etmektedir.

Açıklanan bu nedenlerle Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.